

แบบฟอร์มโครงการคอมพิวเตอร์

1.ชื่อโครงการ

Dealwith

2.ประเภทโครงการ

โครงการพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษา

3.ชื่อผู้จัดทำโครงการ

- 1.นายรัฐศาสตร์ รัตนสุเวชย์ เลขที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3
- 2.นางสาวกุลธิดา อยู่รอง เลขที่ 10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3
- 3.นางสาวนวรรตน์ สมัครสาริ เลขที่ 17 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3
- 4.นางสาวอาทิมา หินแก้ว เลขที่ 32 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3
- 5.นางสาวนันทนา วัตตะ เลขที่ 33 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3

4.ครูที่ปรึกษาโครงการ

นายฉัตรชัย นาคทอง

5.ครูที่ปรึกษาร่วม

นางนภาพันธ์ พลหาร

6.ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินงาน 1 เดือน

7.แนวคิด ที่มา และความสำคัญ

ภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากและควรที่จะมีความรู้และแนวทางป้องกัน ซึ่งสามารถศึกษาจากบทความ หรือการได้รับข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ หรือมนุษย์ได้ทำให้มันเกิดขึ้นมาภัยธรรมชาติมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไปบ้างอาจจะร้ายแรงน้อยหรือร้ายแรงมากอาจทำให้เกิดผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การเกิดอุทกภัยหรือน้ำท่วม การเกิดพายุ เป็นต้นซึ่งภัยธรรมชาติต่างๆไม่ว่าจะร้ายแรงมากหรือน้อยก็เกิดขึ้นได้ทุก เวลาโดยที่มนุษย์ไม่ได้ตั้งตัวภัยพิบัติทางธรรมชาติรูปแบบต่าง ๆ ทางธรรมชาติที่ได้มีการศึกษารวบรวมและบันทึกรายละเอียดไว้เพื่อที่จะได้สามารถป้องกันและเตรียมรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที และสามารถวางแผนการจัดการ ป้องกันและรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ การศึกษาข้อมูล จากบทความหรือสื่อในรูปแบบต่างอาจเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อให้เกิดความตระหนัก ว่า มันถึงเวลาแล้วที่พวกเราทุกคนควรที่จะหันมาให้ความสนใจ และตระหนักถึง ภัยธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดขึ้น และควรที่จะคำนึงถึงส่วนร่วมมากที่สุด เพราะภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นมันไม่เพียงส่งผลกระทบต่อมนุษย์เท่า แต่ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิดบนโลก

ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการเกิดภัยพิบัติสูงสุดในโลก และตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและเกินความคาดหมายเนื่องจากอุณหภูมิของน้ำทะเลระหว่างสองมหาสมุทรมีความแตกต่างกัน ทำให้ต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรับมือมากขึ้น เพราะไม่สามารถลอกเลียนแบบการรับมือแบบเดียวกับภูมิภาคอื่นได้

ภัยพิบัติต่าง ๆ ในประเทศไทยได้เกิดเพิ่มมากขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งเหตุภัยพิบัติสึนามิ ดินโคลนถล่ม ไฟไหม้ป่า น้ำท่วมจากเหตุฝนตกมาก น้ำล้นเขื่อน น้ำป่าไหลหลาก พายุพัดถล่มบ้านเรือน รวมทั้งภัยพิบัติจากเหตุความรุนแรงทางการเมืองและสังคม เป็นต้น ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต และทรัพย์สินอย่างประเมินค่ามิได้ภัยพิบัติจึงมิใช่เรื่องไกลตัวสำหรับคนไทยอีกต่อไป

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผจึงสนใจศึกษาประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกิดและการจัดการภัยพิบัติ ทั้งนี้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา คิดว่าจะสามารถช่วยให้ประชาชนนำไปเป็นแนวทางในการจัดการภัยพิบัติ รับมือภัยพิบัติเพื่อลดผลกระทบและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในครั้งต่อไป

8.วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อให้ผู้ที่ต้องการรู้และต้องการศึกษาได้ทำความเข้าใจในเรื่องภัยธรรมชาติมากขึ้นและเกิดความเป็นผลมากที่สุดและที่สำคัญนั้นสามารถเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
- 2.เพื่อศึกษาผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 3.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ

9.หลักการและทฤษฎี

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรุนแรงของภัยพิบัติ

เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า “ภัยพิบัติ” ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น “ภัยพิบัติ” เป็นลักษณะของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำดังต่อไปนี้ (1) ภัย (hazard) (2) ความเสี่ยง (risk) (3) ความอ่อนแอ (vulnerability) และ (4) ศักยภาพ หรือขีดความสามารถของชุมชนในการรับมือ (capacity) ซึ่งสำนักเลขาธิการ

1.ภัย (hazard)

หมายถึง เหตุการณ์สภาวะทางกายภาพ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติรวมทั้งการกระทำของมนุษย์ ที่นำมาซึ่งการบาดเจ็บ หรือความเสียหายต่อ ชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม การบริการด้านสาธารณสุข โภคและสาธารณสุขการ โดยลักษณะของภัยนั้นจะเกิดขึ้นเร็ว(dynamic) และมีลักษณะของการทำลายล้างสูง

2.ความเสี่ยง (risk)

“ความเสี่ยง” (risk) หมายถึงโอกาส หรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้น และนำมาซึ่งผลกระทบทางลบต่างๆต่อวิถีชีวิตของชุมชน และหรือทรัพย์สิน เช่น การตายการบาดเจ็บ ความสูญเสีย ฯลฯ

3.ความอ่อนแอ (vulnerability)

ความอ่อนแอไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่เกี่ยวข้องกับมิติต่างๆของมนุษย์ในเรื่องภัยพิบัติเป็นผลมาจากการผนวกกันของปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม โครงสร้างทางการเมือง รวมทั้งเรื่องของจิตใจ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ได้สร้างและมีส่วนหล่อหลอมวิถีชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่

4.ขีดความสามารถ(capacity)

ขีดความสามารถ (capacity) หมายถึง ทักษะและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน สังคม องค์กร ซึ่งสามารถพัฒนาเพื่อใช้เตรียมการในการป้องกันการลดการหลีกเลี่ยงและการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติหรือผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ขีดความสามารถยังหมายถึงความสามารถในการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมหลังจากเกิดภัยพิบัติขีดความสามารถจะเชื่อมโยงกับการตระหนักรู้ของชุมชนที่มีต่อความเสี่ยง

การจัดการภัยพิบัติ ระยะดังนี้คือ

ระยะที่ 1 ความสามารถของชุมชนในการลดความรุนแรงของ “ภัย” ไม่ให้กลายมาเป็น “ภัยพิบัติ”

ระยะที่ 2 ความสามารถของชุมชนในการคืนสู่สภาพเดิม และในการยับยั้งความสูญเสียที่จะตามมาในช่วงระหว่างเกิดภัยและหลังเกิดภัย

ระยะที่ 3 โอกาสการเปลี่ยนแปลงและปรับตามสภาพของภัยพิบัติเพื่อลดระยะเวลาในการฟื้นฟูและรูปแบบของความอ่อนแอ

การจัดการภัยพิบัติ มี 4 ขั้นตอน

1. ขั้นลดความเสี่ยงและหลีกเลี่ยงจากภัยพิบัติ (mitigation) เป็นขั้นตอนที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
2. ขั้นเตรียมความพร้อม (preparedness) เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อม เพื่อลดความเสียหายจากภัยพิบัติเช่นเตรียมจัดหาทรัพยากรรวมทั้งจัดตั้งหน่วยงานต่างๆเพื่อสนับสนุนและรับผิดชอบต่อการจัดการภัยพิบัติเพื่อเป็นแนวทางต่อไป
3. ขั้นตอบสนองและจัดการภัยพิบัติ (response) เป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ เพื่อลดอันตรายจากภัยพิบัติและเพื่อรักษาชีวิตของประชาชน รวมทั้งป้องกันความเสียหายต่อทรัพย์สินต่างๆ และเป็นช่วงที่ต้องฟื้นฟูการบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ให้กลับมาใช้ได้อย่างเร่งด่วนที่สุด
4. ขั้นฟื้นฟู (recovery) เป็นขั้นตอนที่ต้องฟื้นฟูสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสาธารณูปโภคต่างๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

แบ่งระยะของการเกิดภัย 3 ระยะ

1. ช่วงก่อนเกิดภัย เป็นระยะการเตรียมการและเตรียมพร้อมก่อนจะเกิดภัยพิบัติโดยมีการวางแผนปฏิบัติงาน โดยเตรียมการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ และกำลังอาสาสมัครไว้ให้พร้อม มีการฝึกอบรมและทดลองปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งการเตือนภัย โดยช่วงเตือนภัยนี้จะมีเวลาสั้นหรือยาว ขึ้นอยู่กับชนิดของภัยพิบัติ
2. ขณะเกิดภัย เป็นระยะเวลาที่ทำให้เกิดความเสียหาย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินระยะเวลารวมทั้งความรุนแรงก็ขึ้นอยู่กับประเภทของภัยพิบัติ
3. หลังจากภัยสงบแล้ว ซึ่งระยะนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงคือ
 - 3.1 ช่วงกู้ภัย เป็นช่วงเวลาที่เข้าไปช่วยชีวิตและระงับภัย
 - 3.2 ช่วงช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นระยะที่ภัยสงบหรือผ่านไปแล้ว ต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาพยาบาล
 - 3.3 ช่วงฟื้นฟูบูรณะ เป็นระยะหลังจากภัยสงบแล้ว และผ่านพ้นช่วงเวลาที่ต้องช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนไปแล้ว ระยะนี้จึงเป็นการให้ความช่วยเหลือที่มีแผนการช่วยเหลือ ทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาวเช่น การซ่อมแซมสิ่งปรักหักพังต่าง ๆ การจัดหาที่อยู่อาศัย การพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

การจัดการภัยพิบัติมี 3 ช่วงเวลา

1. ก่อนเกิดภัย

- ควรมีหลักของความตื่นตัว รับรู้เรื่องภัยพิบัติ ทั้งความรู้ดั้งเดิมที่เป็นสัญชาตญาณและความรู้ใหม่
- ความพร้อมเผชิญและอพยพอย่างปลอดภัยได้ทันทั่วทั้ง รวมทั้งการมีระบบ

เตือนภัยที่ถูกต้องและแม่นยำทั่วถึงทั้งชุมชน มีการซักซ้อมอยู่เสมอ

- การลดระดับความรุนแรงและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ตามสภาพความเสี่ยงภัยของแต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว คลื่นยักษ์สึนามิ พายุดินโคลนถล่ม หรือโรคระบาด ขนาดใหญ่ เป็นต้น

2. เมื่อเกิดภัย

- การปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ (emergency response)

โดยเฉพาะจากรัฐ ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติที่ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญที่เฉพาะด้าน อย่างเพียงพอ ควบคู่ไปกับชุมชน เพื่อนบ้าน และอาสาสมัครที่มีกำลังมาก รู้และเกาะพื้นที่ได้ดีกว่า โดยเฉพาะการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้ได้ครบถ้วนทั่วทั้งโดยไม่มีการสูญเสียมาก

เกินกว่าจากภัยพิบัติ การเก็บร่างผู้เสียชีวิต การจัดการพื้นที่เพื่อความปลอดภัย การเดินทางขนส่ง การอพยพ ตลอดจนสิ่งสาธารณูปการและการดูแลสถานะจิตใจ

- ปฏิบัติการทางการแพทย์เพื่อช่วยชีวิต (medical response) ที่เพียงพอ พร้อมด้วยระบบการขนส่งและประสานส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ

3. หลังเกิดภัย

- การบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือหลังภัยพิบัติ ในเรื่องปัจจัยสี่ ได้แก่ เรื่องน้ำดื่ม ที่สะอาด อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยการจัดการถิ่นฐานและชุมชนที่เหมาะสม และเอื้อต่อการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์และฟื้นฟูร่วมกัน

11.วิธีการดำเนินงาน

- 1.ประชุมหารือเสนอความคิดเห็น และคัดเลือกเรื่องที่จะทำโครงการ
- 2.แบ่งหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มและหาข้อมูลในการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบนางสาวนวรรณ์ สมศรี
- 3.รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านำมาวิเคราะห์ ผู้รับผิดชอบนางสาวกุลธิดา อยู่รอง
- 4.เขียนเค้าโครงการ ผู้รับผิดชอบนางสาวนันทนา วัตตะ
- 5.นำเสนอโครงร่างและขอคำแนะนำจากอาจารย์ ผู้รับผิดชอบนางสาวอาทิมา หินแก้ว
- 6.จัดทำโปรแกรมทำเว็บ ผู้รับผิดชอบนางสาวเจนจิราสมบุญนา นายรัฐศาสตร์ รัตนสุเวชย์
- 7.สร้างงาน ผู้รับผิดชอบนางสาวเจนจิราสมบุญนา นายรัฐศาสตร์ รัตนสุเวชย์

11.ขั้นตอนการปฏิบัติ

3 กันยายน 2567 คัดเลือกหัวข้อ ผู้รับผิดชอบนางสาวนวิรัตน์ สมักรสาริ

3 กันยายน 2567 ศึกษาค้นคว้า ผู้รับผิดชอบนางสาวกุลธิดา อยู่รอง

4 กันยายน 2567 จัดทำเค้าโครง ผู้รับผิดชอบนางสาวนันทนา วัตตะ

10 กันยายน 2567 การลงมือทำโครงงาน ผู้รับผิดชอบนางสาวเจนจิรา สมบุญนา นายรัฐศาสตร์
รัตนสุเวทย์

19 กันยายน 2567 การเขียนโครงงาน ผู้รับผิดชอบนางสาวนันทนา วัตตะ นางสาวอาทิมา หิน
แก้ว

12.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.ผู้เข้าชมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการเอาตัวรอดเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ

2.ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา ป้องกัน และพร้อมรับมือในกับภัยต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้

13.เอกสารอ้างอิง

กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). การจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย :

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.dla.go.th/index.jsp>.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2562). การเรียนรู้และอยู่รอดของชุมชนจากภัยพิบัติ.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2560). คู่มือประชาชนเตรียมตัวให้รอดปลอดภัยพิบัติ.

มูลนิธิชุมชนไท. (2560). การจัดการภัยพิบัติโดยเครือข่ายชุมชนเป็นแกนหลัก.

ปฐมาภรณ์ บุขปธำรง. (2555). การจัดการภัยพิบัติ : ปรัชญาสวัสดิการและประยุกต์.

14.ผลการพิจารณา

☐ อนุมัติ

☐ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....

ครูที่ปรึกษาโครงงาน